

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Людмил Любомиров Георгиев, член на научното жури
в конкурс за присъждане на научната степен «доктор на науките» на
проф. д-р Красимир Ениманев по научната специалност:
05.02.24 “Организация и управление
извън сферата на материалното производство”

1. Оценка на резултатите и приносите на кандидата

При оценяването на резултатите и приносите на проф. Ениманев приемам следния подход: а) Оценка на заявените приноси от кандидата. б) Оценка на научно-приложните приноси на автора. в) Отбелязване на резултати и приноси според изготвящия становището.

а) Оценка на заявените научни приноси от кандидата

По първи принос: *Извършено е оригинално цялостно изследване върху проблемите за инфраструктурната осигуреност на устойчивото развитие в Република България. Дисертационният труд представлява едно от първите по-мощабни изследвания върху тези проблеми в българската икономическа литература.*

В българската научна литература съществува богат набор от научни изследвания на инфраструктурата и инфраструктурната изграденост на териториалните системи (Митко Генешки, Йордан Христосков, Йордан Костадинов, Димитър Кинов, Лалко Дулевски, Людмил Георгиев, Ненко Дойков, Марин Станчев, Камен Петров, Иван Величков, Соня Докова, Димитър Петров и др.). Отделно от това, съществува огромен обем изследвания (национални и на равнище Европейски съюз), посветени на устойчивото развитие. Оригиналноста на рецензираното изследване се изразява в успешното съчетаване от автора на двата изследователски обекта и **създаването по този начин на ново изследователско пространство-инфраструктурна осигуреност на устойчивото развитие.**

Втората претенция за принос на автора е обект на втората точка от становището – критичната, поради което не се коментира тук.

По трети принос: *Изградена е концептуална визия, обхващаща в единство „инфраструктурна изграденост“, „инфраструктурна осигуреност“ и „устойчиво развитие“ в условията на променящата се функционираща среда.*

Принос на проф. Ениманев е обосноваването и различаването на термините „инфраструктурна изграденост“ и „инфраструктурна осигуреност“ и изследването на тяхното взаимодействие в контекста на устойчивото развитие.

По четвърти принос: *Обогатен е анализът на класическите теории и модели в областта за „инфраструктурата“ и процеса на „устойчиво развитие“, като са направени значими обобщения на някои от факторите за процеса на ефективно устойчиво развитие и растеж.*

Приносът може да бъде уважен в първата му част, касаеща класическите теории и модели в областта за „инфраструктурата“ и процеса на „устойчиво

развитие“. Във втората му част твърдението за „ефективно устойчиво развитие“ не е състоятелно, тъй като не е развивано в дисертацията.

По пети принос: *Изяснени са теоретичните аспекти на механизма за инфраструктурна осигуреност на устойчивото развитие и е разработен методически инструментариум за неговото изследване.*

Петата претенция за принос е обслужена значително, независимо от факта, че авторът на места „потъва“ в самоцелното и подробно представяне на теоретични постановки, като тази за същността и съдържанието на системния подход, като изпуска връзката им с основната тема. (стр. 209 – 228).

б) Оценка на научно-приложните приноси на автора

- Индикирането на основните фактори, оказващи влияние върху инфраструктурното осигуряване на устойчивото развитие и по-точно описанието им, може да бъде причислено към приносите на дисертационния труд с една забележка, а именно – съставените индикатори са с различна периодичност за наблюдение, което затруднява използването на сравнителния метод и включването им в аналитични модели.

- Останалите заявени научно-приложни приноси са изпълнени във висока степен.

в) Резултати и приноси на проф. Ениманев според мнението на автора на становището:

- Направен е значителен количествен и качествен обзор на литературата свързана с инфраструктурната изграденост на територията и на негова основа са създадени изчерпателни определения и класификации свързани с предмета на дисертацията.

- Обобщени са съществуващите рискове и са описани рисковите фактори пред устойчивото развитие във връзка с инфраструктурната осигуреност.

- Създадена е нова концепция основана на триадата инфраструктурна изграденост –инфраструктурна осигуреност –устойчиво развитие.

- Изследвани са някои възможности за създаване на устойчивост на развитието на териториално равнище чрез осигуряването му с инфраструктура.

- Макар че не е описан експлицитно, е приложен авторов методологически подход и набор от методи за изследване на инфраструктурната осигуреност на устойчивото развитие.

- Разработена е схема за участието на местните власти в процеса на инфраструктурно осигуряване на устойчивото развитие, основаваща се на условието за повишаване на административния им капацитет.

Анализът на приносите на кандидата ми дава основание да ги обобщя като водещи до: създаването на нова научна хипотеза, обогатяване на съществуващото знание по темата и до конкретно предложение за прилагане на научните постижения в практиката.

2. Критични оценки, забележки и препоръки.

Технически пропуски:

- Под черта са отбелязани цитирания на текстове, които не са от описаните автори, (стр. 124)

- Има пасажии от дисертацията, които копират дословно чужди текстове, без да бъдат цитирани.

- Съдържателни бележки:

- Описвайки приносите си, авторът допуска невярното твърдение: „*Обогатена е теорията за общественото развитие в процеса на устойчиво развитие.*“ Неверността му се състои в това, че претенцията следва да е за обогатяване на теорията на устойчивото развитие в процеса на общественото развитие, тъй като общественото развитие е по-широкото понятие...

- Изграждайки концептуалната рамка на дисертацията си, която се състои в триадата „инфраструктурна изграденост“, „инфраструктурна осигуреност“ и „устойчиво развитие“, авторът отделя недостатъчно място (независимо че е посветена отделна глава-втора с това заглавие) за терминологичната разграниченост и защитеност на трите термина. Всъщност нито един от параграфите на главата „Проблемът инфраструктурна изграденост и инфраструктурна осигуреност за устойчиво развитие“ не обслужва пряко съдържанието и.

На стр. 123, авторът „открива“ нещо, което е съвсем ясно, че: „*на едно от първите места в работата за устойчиво развитие трябва да се постави инфраструктурата със своята изграденост, явяваща се много важна и необходима инфраструктурна осигуреност на този толкова желан устойчив растеж.*“ Казвам ясно, защото изграждането на инфраструктурата винаги е планирано и това автоматично предполага, че осигурява определен производствен или обслужващ процес, чието качествено развитие води до икономически растеж и от там до устойчивост на развитието. Като се има предвид че инфраструктурата е косвен фактор за развитие на производството, то участието и в създаването на устойчивост на икономическото и социално развитие също е косвено. Именно това е убягнало от иначе доста аналитичното око на дисертанта. Всъщност, четейки работата оставаме с впечатлението че според дисертанта инфраструктурата е пряк фактор на развитието, което не е доказано.

Въведени са необяснени термини като например „инфраструктура на професионалните групи“, което смуцава (стр. 125).

В цялата работа фрапиращо липсва авторово определение на процеса развитие. Още повече, че той съществува в заглавието и определя посоката на цялото изследване. След определянето му, неговите параметри биха подсказали и критериите за неговата устойчивост. Даденото определение за „развитие“ и последващото го за „регионално развитие“ (стр. 206) е заимствано дословно от учебната монография „Регионална икономика“ (автор Л. Георгиев) , С, НБУ 2009г. стр. 46, без да бъде цитирано.

Основни постановки свързани със същността и класификацията на видовете инфраструктура са заимствани дословно от други автори без да се цитират (стр. 162 – 170, стр. 347).

На места съдържанието не отговаря на „обещанието“ на заглавието (параграф 2.5. стр. 234, на който заглавието е: „Организация и управление за растяща ефективност и осигуреност от инфраструктурна база“ въобще не е развит съдържателно към ефективността.

Допуснато е в трета глава („Насоки и перспективи за инфраструктурна осигуреност на устойчивото развитие“) да се пише за предимства и недостатъци на конкретни методи (стр. 392 - 394), нещо, което е правено във втора глава, където е и мястото за това, според заглавието на параграф 2.4, стр. 209.

Един от фактите в дисертацията, който заслужава критичен поглед е задълбоченото и ненужно описание на популярни теоретични постановки или факти от статистиката, без от това да произхождат нови оригинални изводи, които променят теорията и практиката на анализиранията тема. Това се отнася за „планирането“, „управлението“, „организацията“, до описанието на инфраструктурата на областите в страната (Приложение 1)... Бих препоръчал обратния подход-кратко изложение на теоретична постановка и подробно развиване на собствения принос към него, който недвусмислено би показал научните възможности на автора.

Общото ми впечатление е че липсва „авторовото творене“ на корекции в съществуващата терминология по темата, на методически подходи и специфични изследователски практики, което придава на всяка научна работа приносност и отвореност за научна дискусия. Например, пишеш така подробно за ремонтната дейност като инфраструктурен елемент, дисертантът би могъл да развие тезата за надграждане на производствен ефект от инфраструктурен елемент като ремонтното стопанство, тъй като самият ремонт на машините и съоръженията от основното производство е несъмнена производствена дейност но с друг предмет от основния, поради което я смятаме за осигуряваща условия.

Личи разностранността на интересите на автора и неговата обща култура, която като че ли не е впрегната достатъчно целенасочено в темата и на места повече разсейва отколкото убеждава (излишно разширените теми за: организацията и управлението, за проектната дейност, за стратегическото развитие, за административния капацитет и др.).

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Проф. Д-р Красимир Ениманев участва в конкурса за придобиване на научната степен «доктор на науките» с дисертационен труд след получена вече академична длъжност «професор». Това го определя като амбициозен в науката човек, желаещ да постигне всичките и степени. Този факт, както и посочените в становището научни приноси с теоретичен и практико-приложен характер, практическият му опит като преподавател, изследовател и администратор, ми дават основание да предложа на уважаемите членове на научното жури да му бъде присъдена научната степен »доктор на науките«.

02.10.2014 г.
гр. София

Член на научното жури:
(проф. д-р Л. Георгиев)